

Skriti zmagovalec tranzicije

Tomaž Pogorelec, v širši javnosti neznan finančnik, je dejansko največji lastnik skupine DZS, v kateri sta družbi Dnevnik in Terme Čatež

BORUT HOČEVAR
borut.hocevar@finance.si

V reviji Manager so Tomaža Pogorelca kot lastnika DZS odkrili med pripravo najnovije lestvice 100 najbogatejših Slovencev. Objavljamo članek iz revije, ki je izšla to sredo.

Izsiljujejo, tečnarijo, nagajajo, so godrnjali nekateri najpomembnejši slovenski finančniki, ko se jih je lotila skupina fantov s Kočevskega. Fantje so bili spretni. Na borzi so od malih delničarjev kupovali delnice podjetja ali privatizacijskega sklada, in ko so zbrali dovolj velik sveženj, so ga ponudili v odkup menedžmentu podjetja ali upravitelju sklada. Ponašajo se zadoščalo okoli 20 odstotkov delnic. Zaradi razpršenega lastništva preostalih delnic je petinski delež dajal imetniku veliko pogajalsko moč. Da so Kočevci delnice ponudili v odkup, je povedano zelo milo. Sodeč po takratnih borznih govoricah, so bili vse prej kot mili pogajalci. Pred njimi so klekali tudi v tistem času tako pomembni finančniki, kot je bil Stane Valant iz NFD.

Med vojaškimi specialci

V kočevski skupini je bil tudi Tomaž Pogorelec, mož, ki se je letos po štirih letih vrnil na lestvico najbogatejših Slovencev, potem ko so se na račun njegove družbe Copartner stekli še dodatni milijoni evrov iz dividend. Njegova zgodba je značilna za finančnika, ki se je v tranziciji odlično znašel, a je bil med tistimi, ki jim je uspelo ostati zunaj soja medijskih luči. Pogorelec naših informacij ni želel komentirati.

Začelo se je z ustanovitvijo borznoposredniške družbe Fida leta 1995. Ustanovitelji so izhajali iz krogov finančnega podjetja Razvojnica družba in nekdanje Creditanstalt-Nove banke, ustanove, ki se je po več združevanjih spojila v današnji Unicredit. Pogorelca so k sodelovanju povabili nekoliko pozneje, pred tem pa je

delal v Snežniku iz Kočevske Reke, podjetju z območja, ki je med drugim znano po urjenju vojaških specialcev. Pozneje je delal v Snežnikovi grosupeljski enoti, ki je bila odgovorna za nabavo vojaške opreme. Fidi se je pridružilo še nekaj fantov s kočevsko-ribniškega območja, prvi pomembnejši posel pa so opravili z delnicami loške Kovinoplastike. Kupovali so jih od notranjih lastnikov, ki so delnice večinoma pridobili z zamenjavo lastninskih certifikatov, in jih pozneje prodali z debelo maržo.

Strah in trepet zaspanih upraviteljev

Formulo so fidovci potem uporabili tudi pri privatizacijskih skladih NFD, NKBM Infonda, Probankine Zlate monete in Mercate. Prežali so namreč na sklade, katerih upravitelji so zaspali in se niso hitro lotili odkupa delnic od malih delničarjev. Pogorelec & Co. so postali strah in trepet takšnih upraviteljev in ob prelomu stoletja temeljito poživili dogajanje na ljubljanski borzi. Sveženj delnic NFD so prodali takratni Kmečki banki, sveženj Infondovih delnic pa so odkupila podjetja iz skupine DZS Bojana Petana, s katerim se je Pogorelec pozneje tesno povezal. Posebna zgodba sta nekdanja privatizacijska sklada Mercata in Mercata 1. Upravljal ju je družba Intara, po borznem napadu Kočevcev pasosi sklada razdelili: Mercata je ostala Intari, Mercata 1 pa je prevzela Fida. Hkrati je Pogorelec odkupoval deleže v Fidi in postal njen edini lastnik, s čimer se je prek Fide dokopal do pooblaščenice investicijske družbe Mercata 1.

Izrivanje malih delničarjev

Postal je eden od zmagovalcev tako imenovane druge faze lastninjenja. Prevzemu Mercate 1 je namreč sledila vrsta slabo preglednih finančnih operacij, katerih končni rezultat je bilo izrivanje malih delničarjev. Operacije smo poskušali rekonstruirati, vendar ne moremo jamčiti, da smo zadeli vse podrobnosti. Pogorelec je Mercata 1 najprej razdelil na dve družbi: prvo je imenoval Fond Invest, v njen

portfelj je uvrstil naložbe, ki niso kotirale na borzi. Fond Invest je pozneje združil s Fido. Drugo družbo je imenoval M1, v njenem premoženju so bile delnice, ki so kotirale na borzi. Po nekaterih informacijah naj bi M1 posodil denar Fidi, ta pa naj bi dokapitalizirala M1. Potem se je pojavila še družba Copartner, katere lastnik je Pogorelec, nekoč pa je bil Copartner lastnik Fide. Copartner je kupil M1 in zaokrožil Pogorelčev mali finančni imperij.

Spori vsepovsod

Pogorelca so ves čas spremljali spori. Med malimi delničarji Mercate 1 je bilo veliko hude krvi, češ da jim je Pogorelec izplačal prenizko odpravnino, ta pa se je izgovarjal, da je Mercata 1 v lastninjenju dobila slabše premoženje. Poleg tega se je zapletel v spore tudi z nekaterimi nekdanjimi partnerji v Fidi, v nekaterih primerih so se spori končali na sodišču.

Najpomembnejše realno premoženje v Pogorelčevi skupini je Elmo, ki sodi med večja elektromontažna podjetja v državi. Vendar ni šlo brez sporov. Predsednica uprave je bila pred leti Pogorelčeva svakinja, Pogorelec se je zaposlil kot svetovalec uprave Elma, drugim delničarjem pa je šlo v nos, da je uporabljal službeni mercedes in v družbi zaposlil tudi svojo ženo. Eden manjšinskih delničarjev je zahteval izredno revizijo, pri kateri so med drugim pregledali tudi uporabo počitniških zmogljivosti Elma na Rogli - uporabljali so jih Pogorelčevi -, Elmi pa so očitali naložbo v hrvaško podjetje, ki je poslovalo z izgubo, hkrati pa naj bi bilo dolžnik Fide. Zdrahe so pozneje potihnile, sprti delničarji so po naših informacijah dosegli sporazum, nadzorni svet Elma pa je zamenjal direktorico, Pogorelčeva svakinjo.

Glavni lastnik DZS, a na Petana nima vpliva

Poleg Elma sodita med pomembnejše zdrave dele skupine tudi čateška Tovarna elektromateriala in ljubljanska Cvetličarna, eno najbolj znanih koncertnih prizorišč v Sloveniji.

Page: 14

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 646 cm2

2 / 2

Najpomembnejša Pogorelčeva naložba pa je DZS. Prek svojih podjetij je sicer formalni lastnik le nekaj manj kot 16 odstotkov podjetja, a je daleč največji zunanji lastnik DZS. Vsi drugi večji lastniki so namreč povezana podjetja, zbrana okoli šefa DZS Bojana Petana. Petanovega komentarja do konca redakcije nismo dobili. Če odštejemo podjetja, povezana z DZS, ima Pogorelec okoli 40-odstotni delež družbe DZS, lastnice časopisa Dnevnik in Term Čatež. Pogorelec je začel sodelovati z DZS že pred leti, po naših informacijah

pa prvotni namen sklepanja skupnih poslov ni bilo trajno Pogorelčevo lastništvo, vendar so se dogodki zasukali drugače in naložba v DZS pomeni danes skoraj polovico njegovega premoženja. Kakšen je odnos med Pogorcem in Petanom? Podrobnosti ne vemo, baje »se pogovarjata«, tožarila pa naj se ne bi. Vsaj za zdaj. Vpliva na Petanove poslovne odločitve pa Pogorelec menda nima.

O hipnih spremembah v delniški knjigi DZS smo pisali včeraj (več na www.finance.si/8350788).

Tomaž Pogorelec (slika je starejšega datuma) je med drugim tudi lastnik ljubljanske Cvetličarne, ki je eno pomembnejših koncertnih prizorišč v Sloveniji.

BARBARA REVA